

EUROPA-PARLAMENTET

2004

2009

Mødedokument

16.2.2005

B6-0094/2005

FORSLAG TIL BESLUTNING

på baggrund af forespørgsler til mundtlig besvarelse B6-0026/2004 og B6-0025/2004

jf. forretningsordenens artikel 108, stk. 5

af Anders Samuelsen

for Udenrigsudvalget

om udviklingen i den regionale integration på det vestlige Balkan

Europa-Parlamentets beslutning om udviklingen i den regionale integration på det vestlige Balkan

Europa-Parlamentet,

- der henviser til Kommissionens årsberetninger om stabiliserings- og associeringsprocessen for Sydøsteuropa (SAP),
 - der henviser til sine tidligere beslutninger om de sydøsteuropæiske lande og stabiliserings- og associeringsprocessen, især beslutningen af 20. november 2003,
 - der henviser til det historiske besøg, som Kroatiens premierminister aflagde i Serbien og Montenegro den 15. november 2004, og til undertegnelsen af en fælleserklæring ved denne lejlighed, hvori understreges, at begge lande er fast besluttet på at blive medlem af Den Europæiske Union og ønsker at finde en løsning på uløste spørgsmål, som f.eks. beskyttelse af mindretal, de serbiske flygtninges tilbagevenden til Kroatien og opsporing af de kroater, som forsvandt under krigen,
 - der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget om Det Europæiske Genopbygningsagentur (A6-0031/2004)¹ og til de mundtlige forespørgsler med forhandling til Rådet (B6-0026/2004) og til Kommissionen (B6-0025/2004),
 - der henviser til forretningsordenens artikel 108, stk. 5,
- A. der henviser til, at EU i 1999 iværksatte stabiliserings- og associeringsprocessen (SAP) for landene på det vestlige Balkan (Albanien, Bosnien og Hercegovina, Kroatien, Serbien og Montenegro og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien) som dets hovedbidrag til stabilitetspagten, idet der blev etableret strategiske rammer for disse landes forbindelser med EU, og idet man sammenkoblede nye aftalemæssige forbindelser (stabilitets- og associeringsaftaler) med et bistandsprogram (CARDS),
- B. der henviser til, at bilaterale forbindelser er et supplement til den multilaterale ramme, inden for hvilken det regionale samarbejde og de gode naboforbindelser skal udvikles som absolut nødvendige betingelser for konkrete udsigter til medlemskab,
- C. der henviser til, at Det Europæiske Råd i Feira og Nice (hhv. i juni og december 2000) klart erkendte det europæiske kald i disse lande, som er med i SAP-processen, og deres muligheder som kandidater til medlemskab af EU,
- D. der henviser til, at der er sket fremskridt i de pågældende lande, men at der stadig er mange udfordringer, som skal tages op, før de har afsluttet deres overgang til fuldt ud fungerende demokratier og markedsøkonomier, og før de er i stand til at indgå nærmere forbindelser med EU; der henviser til - idet deres europæiske kald er ubestrideligt - at yderligere fremskridt i denne retning i sidste instans vil være afhængig af det enkelte

¹ P6_TA(2004)0056.

lands evne til at gennemføre markante forbedringer,

- E. der henviser til, at statsunionen Serbien og Montenegro, som blev oprettet på EU's initiativ for at bidrage til den demokratiske og økonomiske reformproces og for at sætte yderligere gang i dens integration i EU, på indeværende tidspunkt ikke lever op til forventningerne,
- F. der henviser til, at målet for EU's indsats må være etableringen af et demokratisk Kosovo ikke kun for det etniske flertal, men for alle etniske grupper, der lever der, og at den nuværende og kommende bistand bør baseres på sådanne principper; der endvidere henviser til, at resultaterne af disse bestræbelser ikke er tilfredsstillende; der yderligere henviser til, at situationen i Kosovo og den manglende sikkerhed for de tilbageblevne medlemmer af de serbiske og de andre ikke-albanske samfund, især efter bølgen af etnisk betinget vold i marts 2004, også har negativ indflydelse på situationen i Serbien,
- G. der henviser til, at bestemmelserne i FN's Sikkerhedsråds resolution 1244, for så vidt angår de serbiske og andre flygtninges tilbagevenden til deres byer i Kosovo, endnu ikke overholdes,
- H. der henviser til, at et stort antal internt fordrevne i Serbien og Kroatien udgør en yderligere økonomisk byrde for begge lande,
- I. der henviser til, at tilstedeværelsen af statslignende enheder og deres fortsatte udefinerede status bidrager til manglende stabilitet i regionen,
- J. der henviser til, at den nuværende institutionelle ramme, der hidrører fra Dayton-aftalerne, undergraver Bosnien og Hercegovinas levedygtighed og er en hindring for europæisk integration,
- K. der henviser til, at den mislykkede folkeafstemning i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien den 7. november 2004 har banet vejen for en fuldstændig gennemførelse af Ohrid-aftalen og sat yderligere gang i gennemførelsen af den europæiske integration,
- L. der henviser til, at den kommende indledning af tiltrædelsesforhandlinger med Kroatien bør betragtes som et positivt signal til alle lande i regionen, hvad angår deres europæiske perspektiver,
 - 1. understreger, at landene i det vestlige Balkan i tråd med den europæiske sikkerhedsstrategi, der vedtoges i december 2003, udgør en region af højeste prioritet for EU, og at regionens fremtid med sikkerhed ligger i en europæisk integration, men at denne fremtid for en stor dels vedkommende er afhængig af regionens lande;
 - 2. bemærker, at politisk ejerskab og viden om tekniske mekanismer med hensyn til europæisk integration er vigtige elementer, men at de relevante institutioner, især de valgte organer (i landene i regionen), bør styrkes, og erkender, at dette vil kræve yderligere omfattende finansielle ressourcer;
 - 3. udtrykker alvorlig bekymring over den økonomiske og sociale situation i regionen;

understreger, at en løsning på dette kritiske spørgsmål er et af de vigtigste instrumenter for en stabil udvikling i disse lande; opfordrer regeringerne og EU til at gøre den sociale og økonomiske udvikling til en af dens hovedprioriteter;

4. minder om, at der på et topmøde i juli 2002 mellem statscheferne i Bosnien og Hercegovina, Kroatien og Serbien og Montenegro blev vedtaget en fælleserklæring om gennemførelsen af Dayton-aftalen med bevarelse af grænsernes uforanderlighed, fremme af flygtninges tilbagevenden og samarbejde om europæisk integration;
5. glæder sig over den bilaterale aftale om beskyttelse af mindretal, der blev indgået den 15. november 2004 mellem Kroatien og statsunionen Serbien og Montenegro, og hvori parterne tilkendegiver deres vilje til at anerkende nationale mindretal som en værdi, der beriger samfundet;

Bosnien og Hercegovina

6. bemærker, at der endnu ikke er fundet en løsning på de yderst vigtige politiske problemer ni år efter undertegnelsen af Dayton-aftalen, at landet er dybt splittet, og at den politiske stabilitet er sårbar; mener, at det er absolut nødvendigt med nye politiske initiativer baseret på deltagelse efter "bottom-up"-proceduren af de tre folkeslag, der lever der, og som lever i varig fred som naboer;
7. henleder opmærksomheden på de prioriteter, som endnu ikke er blevet opnået: fuldt samarbejde med ICTY, sikkerhedsspørgsmål, opbygning af institutioner, infrastruktur, energi; glæder sig over EU's beslutning om at overtage de fredsbevarende operationer fra SFOR, som blev ledet af NATO, og hvis mandat udløb den 2. december 2004, og understreger i denne forbindelse den enorme betydning af EU's største militærmission indtil dato, som vil øge EU's synlighed i Bosnien i betydelig grad; bemærker, at dette vil gøre EU til den vigtigste internationale aktør i Bosnien, idet det ikke kun har militære instrumenter til sin rådighed men også civile instrumenter, herunder bistand, handel og den politiske dialog; påpeger de selvmodsigelser, som nogle politiske kræfter i Bosnien og Hercegovina har viklet sig ind i, idet de åbent går ind for europæisk integration, men forhindrer de uomgængeligt nødvendige reformer, som er påkrævet, hvis en stat skal kunne fungere;
8. glæder sig over, at EU er rede til at påtage sig et større ansvar end hidtil med hensyn til stabiliteten i Bosnien og Hercegovina; bemærker, at EU's største militærmission EUFOR er et supplement til EU's politimission i Bosnien og Hercegovina; understreger derfor, at overtagelsen i december 2004 af de fredsbevarende operationer fra SFOR, der blev ledet af NATO, er en fremragende chance for at opnå yderligere fremskridt ti år efter Dayton-aftalerne; noterer sig medtagelsen af militære såvel som politimæssige elementer; opfordrer Rådet til at sørge for størst mulig samordning mellem de mangfoldige aktører og sikre, at Europa-Parlamentet informeres behørigt og modtager særlige oplysninger om EUFOR;
9. glæder sig over det arbejde, der udføres af det nyligt oprettede direktorat for europæisk integration under regeringen i Bosnien og Hercegovina; anerkender den positive udvikling, som har fundet sted; gentager, at det er vigtigt, at myndighederne følger reformprocessen yderligere op og prioriterer f.eks. bekæmpelse af korruption og

organiseret kriminalitet, opsporing af det fortsat store antal krigsforbrydere, udbedring af en alvorligt svækket økonomi, de uoverkommelige udgifter ved at holde forvaltningen i gang og den generelle mangel på administrativ kapacitet;

10. beklager De Forenede Staters afgørelse - som trådte i kraft i juni 2003 - om at lade amerikanske borgere i Bosnien være omfattet af immunitet mod forfølgelse ved Den Internationale Krigsforbryderdomstol i Haag efter ratificeringen i Bosniens og Hercegovinas parlament;
11. opfordrer myndighederne i Bosnien, især regeringen i Republika Srpska, til at samarbejde fuldt ud med ICTY i forbindelse med forfølgelse af de personer, der er sigtet for krigsforbrydelser, og - hvis dette viser sig at ske - støtter en fremtidig opfordring til Bosnien om at deltage i programmet partnerskab for fred; understreger, at de mest alvorlige spørgsmål fortsat er den vedvarende straffrihed for anklagede krigsforbrydere og problemet med deres udlevering, som er en hindring for forsoning og opbygning af gensidig tillid mellem folkeslagene; opfordrer myndighederne i Bosnien og Hercegovina på alle administrative niveauer, de civile samfund, den ortodokse kirke og alle andre ansvarlige aktører til at gøre deres yderste for at bringe Karadic og Mladic for ICTY; glæder sig i denne forbindelse over, at Republika Srpskas politistyrke for nylig på grundlag af lokale arrestordre har arresteret otte personer for krigsforbrydelser, og over Rådets afgørelse om at fastfryse et øget antal anklagede krigsforbryderes formueværdier;
12. erkender, at Den Høje Repræsentants Kontor (OHR) stadig er nødvendigt i Bosnien og Hercegovina; kræver større gennemsigtighed og (europæisk) parlamentarisk kontrol med dette kontors aktiviteter og afgørelser, især på baggrund af den planlagte gradvise overdragelse af dets aktiviteter til Bosnien og Hercegovinas egne myndigheder;
13. er dybt forfærdet over, at UNEP's forskere har opdaget forurening med forarmet uran af vand- og jordbundsprøver, som blev taget i nogle områder af Bosnien og Hercegovina; udtrykker bekymring over manglende handling, for så vidt angår UNEP's henstillinger om dekontaminering af de forurenede områder;
14. glæder sig over gentilslutningen af de elektriske generatorer i Bosnien og Hercegovina, Kroatien, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og Serbien og Montenegro til Vesteuropas UCTE-system, som blev afbrudt i 1991; mener, at genforeningen af det bosniske marked, som tidligere var opdelt i Føderationen og Republika Srpska, vil bidrage til et yderligere opsving i Bosniens økonomi;

Serbien og Montenegro

15. påpeger, at de næste to år vil blive kritiske for statsunionen Serbien og Montenegro, eftersom en gensidigt tilfredsstillende løsning for begge parter vil være en afgørende faktor for stabiliteten i regionen som helhed; gentager, at EU bør være rede til at bistå Serbien og Montenegro ved udarbejdelsen af en permanent ordning samtidig med, at der vedtages et neutralt standpunkt om, hvilken form disse forbindelser skal have;
16. beklager, at der stadig er tale om manglende samarbejde med ICTY fra Serbiens side og opfordrer myndighederne til at gøre yderligere fremskridt med hensyn til reformen

- inden for militæret og politiet, hvor der lægges særlig vægt på det hemmelige politi;
17. minder regeringen i Serbien og Montenegro om, at respekten for de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, herunder de etniske og nationale mindretals rettigheder, er et af Københavnskriterierne og en absolut forudsætning for yderligere inddragelse i SAP, som i sidste instans kan føre til medlemskab af EU;
 18. erkender, at de fremtidige afgørelser om Kosovos status vil få politiske følger for Serbien, og opfordrer derfor Beograd og Pristina til at indlede en kooperativ dialog og finde frem til en konstruktiv løsning på Kosovos fremtid;
 19. opfordrer Kommissionen til at sætte yderligere gang i og afslutte sit arbejde, for så vidt angår en gennemførlighedsundersøgelse med henblik på hurtigst muligt at indlede forhandlinger om indgåelse af en stabiliserings- og associeringsaftale med Den Europæiske Union;
 20. noterer sig resultatet af de seneste (den 23. oktober 2004) valg men beklager den lave valgdeltagelse og især, at Kosovos serbiske mindretal massivt har boykottet valgene, og at dette viser de dybe skel, der fortsat præger territoriet;
 21. er klar over, at der i midten af 2005 vil blive foretaget en kontrol af gennemførelsen af normerne, således at der derpå kan træffes afgørelse om muligheden for at indlede drøftelser om Kosovos fremtidige status;
 22. kræver imidlertid, at myndighederne i Kosovo træffer afgørende foranstaltninger til at øge sikkerheden for alle Kosovos borgere;
 23. anerkender betydningen af SAP's sporingsmekanisme (STM) som en måde, hvorpå der kan ydes støtte til Kosovo under dets strukturreformer, der skal være i overensstemmelse med EU's krav;
 24. påpeger, at man mere end fem år efter konflikten endnu ikke har klarlagt næsten 3.500 kosovarers skæbne; opfordrer den serbiske regering til at samarbejde aktivt og stille alle oplysninger til rådighed om de forsvundne; opfordrer endvidere Kosovos myndigheder til at stille alle oplysninger til rådighed om de 500 kosovo-serbere, der stadig er forsvundet;
 25. opfordrer myndighederne i Kosovo til at respektere det serbiske samfunds rettigheder, til at lette de flygtede serberes tilbagevenden, til at overholde FN's Sikkerhedsråds resolution 1244 og til resolut at bekæmpe den organiserede kriminalitet og narkotikahandlen;

Albanien

26. er bekymret over, at det politiske klima i Albanien er problematisk, idet spændinger inden for regeringspartiet har ført til en splittelse i partiet; fordømmer den albanske regerings mangel på handlekraft; forventer konkrete foranstaltninger fra alle politiske partier med henblik på en forbedring af det politiske klima;

27. understreger nødvendigheden af at forbedre Albaniens administrative kapacitet og bekæmpelsen af myndighedernes vilkårlige handlinger; henstiller, at der træffes øgede foranstaltninger til at stille de nødvendige midler til rådighed til bekæmpelse af korruption, organiseret kriminalitet, handel med mennesker, våben og narkotika; henstiller til forbedringer, der tager sigte på at etablere et uafhængigt og effektivt retssystem, især udviklingen af en fungerende domsmyndighed for den administrative sektor;
28. anerkender, at Albanien med den rolle, det skal påtage sig i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet, er en hovedaktør i stabiliseringsprocessen i regionen;
29. er klar over, at der stadig skal gøres meget for at udvikle den økonomiske sektor (f.eks. lever en fjerdedel af befolkningen stadig under eksistensminimum), for at bekæmpe korruption og øge gennemskueligheden; henleder opmærksomheden på den vanskelige situation inden for undervisningssektoren især med hensyn til det absolut nødvendige i at garantere lige uddannelsesmuligheder for børn i hele landet;
30. opfordrer regeringen og myndighederne i Albanien til at respektere det etniske græske mindretals rettigheder og understreger, at fremskridt i forhandlingen om stabiliserings- og associeringsaftalen og Albaniens europæiske perspektiv er nært knyttet til respekten for menneskerettighederne og mindretallenes rettigheder;

Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien

31. mener, at Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens fulde deltagelse i den europæiske integrationsproces ikke kun vil komme landet selv, men også hele regionen til gode;
32. glæder sig over de bestræbelser, som regeringen har gjort med hensyn til gennemførelsen af decentraliseringsreformer som en del af rammeaftalen, der blev undertegnet i Ohrid i 2001; glæder sig over resultatet af folkeafstemningen i november 2004, som understregede opbakningen om landets europæiske kurs og skaber betingelser for yderligere reformer; påpeger, at Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien bør modtage hensigtsmæssig støtte i dens decentraliseringsbestrebelse via EU's støtteprogrammer, som yderligere bør "dekoncentreres", således at der kan gøres brug af de nationale og lokale myndigheders fagkundskab;
33. mener, at den mislykkede folkeafstemning vedrørende gennemførligheden af den territoriale opdeling baner vejen for en forsoning mellem de to største etniske grupper i henhold til Ohrid-aftalens bestemmelser med henblik på at gøre Den tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien til en model på fredelig sameksistens og bidrage til en stabilisering i hele regionen;
34. anmoder Kommissionen om nu at inddrage landenes institutioner direkte i den finansielle forvaltning af EU's bistand som fastlagt i CARDS;

Kroatien

35. glæder sig over den afgørelse, som blev truffet den 18. juni 2004¹, om at give Kroatien status som kandidatland;
36. ser frem til den umiddelbart forestående indledning af tiltrædelsesforhandlinger med Kroatien, der er baseret på princippet om egne fortjenester;
37. opfordrer den kroatiske regering til at fortsætte og forbedre sin dialog med alle nabolande og til at samarbejde fuldt ud med ICTY;
38. opfordrer Kroatien til at bilægge de resterende grænsekonflikter i en dialog med Slovenien, undgå ensidige handlinger, hvis formål er at skade fastlæggelsen af den slovensk-kroatiske grænse, og som, uden samtykke, har indflydelse på fastlæggelsen af grænsen samt gennemføre aftalen med det tidligere Jugoslavien (i dag Serbien og Montenegro) om Prevlaka-halvøen og den uhindrede skibstransport til Kotor-bugten (Boka Kotorska) og gøre sit yderste for at tilskynde til og lette flygtningenes tilbagevenden;
39. tager den kroatiske premierminister Sanaders besøg i Beograd i november 2004 til efterretning, som er det første officielle besøg af sin art siden det tidligere Jugoslaviens sammenbrud; bemærker, at premierminister Sanader og Serbiens og Montenegros præsident Marovic undertegnede aftaler om de nationale mindretal og om teknisk og videnskabeligt samarbejde, og at de nåede til enighed om, at både Kroatiens og Serbiens og Montenegros fremtid skal omfatte medlemskab af Den Europæiske Union;
40. opfordrer myndighederne til at tage vigtige skridt til at lette flygtningenes tilbagevenden og give garanti for retfærdige og effektive nationale retssager om spørgsmål, der hidrører fra krigstiden;

Generelle bemærkninger

41. kræver, at de internationale aktioner i regionen samordnes bedre; bemærker, at der med det store antal aktører, som spiller en rolle i regionen, er behov for en definition på/fordeling af beføjelserne mellem dem; henleder opmærksomheden på behovet for en klar opdeling af ansvar/beføjelser mellem Det Europæiske Genopbygningsagentur og de "dekoncentrerede" delegationer fra Kommissionen i regionen;
42. anmoder om en bedre definition på EU's strategi vedrørende landene på Balkan i løbet af de næste par år og især i betragtning af indledningen af forhandlinger med Kroatien; anmoder om, at EU er specielt taktfuld i forbindelse med den meddelelse, som den vil give de andre sydøsteuropæiske lande;
43. påpeger, at SAP i landene i det vestlige Balkan udgør en vigtig ramme for landenes vej hen imod EU;
44. påpeger, at SAP's og SAA's rolle bør styrkes, og at EU bør udarbejde en klar, skridtvis integrationsagenda;

¹ Jf. Rådets konklusioner, 17.-18. juni 2004 (10679/2/04 REV 2).

45. opfordrer Rådet og Kommissionen til ufortøvet på baggrund af behovet for at inddrage hele samfundet, især opinionsdannerne, i processen til fremme af regionens vej mod EU at træffe foranstaltninger til at styrke samarbejdet om grænsekontrol som en del af en bredere strategi for regionen inden for områderne retlige og indre anliggender, der bør omfatte en undersøgelse foretaget af Kommissionen om virkningerne af en gradvis lempelse af visakrav for landene i regionen, og hvis konklusioner skal forelægges inden udgangen af 2005; i undersøgelsen bør der især lægges vægt på, hvorledes man kan fremme bevægeligheden for studerende, ngo-repræsentanter og repræsentanter for politiske institutioner;
46. understreger, at landene i regionen selv kan gøre meget for at opnå yderligere fremskridt på vejen hen imod integration i EU ved at opfylde følgende betingelser:
- samarbejde med ICTY,
 - gennemførelse af en effektiv politik til fordel for flygtninges og fordrevnes tilbagevenden,
 - respekt for menneskerettigheder og mindretallenes rettigheder,
 - gennemførelse af aktive politikker til bekæmpelse af korruption, organiseret kriminalitet, handel med mennesker, våben og narkotika;
47. bemærker, at hovedmålsætningerne i EU's politik bør være en systematisk og gradvis overdragelse af ansvaret for gennemførelsen og forvaltningen af EU's bistand, hvorved de lokale og nationale myndigheders rolle øges, såvel som en gradvis forøgelse af det civile samfunds og de demokratiske kræfters engagement, når og hvis de pågældende lande har kapacitet hertil;
48. opfordrer alle landene i regionen til at samarbejde om koordineringen af regional infrastruktur, eftersom udviklingen inden for denne sektor er nødvendig, hvis regionen skal integreres økonomisk;
49. beklager, at flygtninges og de internt fordrevnes tilbagevenden i regionen endnu ikke er sket i fuld udstrækning;
50. er fortsat alvorlig bekymret over udvandringen af unge og hjerneflugten fra regionen og over den dermed forbundne fattigdom og arbejdsløshed;
51. bemærker, at minefelterne på Balkan stadig er en stor hindring for udviklingen og integrationen af regionerne i det sydøstlige Europa, og at EU's minerydningsaktioner på trods af, at der er sket store fremskridt i de seneste år, bør fortsættes i landene i regionen, således at Ottawa-konventionens mål, der går ud på at erklære områderne fri for miner inden 2010, kan nås;
52. mener, at udviklingen af og støtten til et virkeligt civilt samfund er en uomgængelig nødvendig faktor, der vil kunne styrke de demokratiske institutioner og bane vejen for en fuldstændig forsoning mellem parterne;

53. opfordrer indtrængende Kommissionen til at forelægge et konkret projekt om etablering af områder med forenklet bevægelsesfrihed mellem naboregioner, som således vil øge udviklingen af grænseoverskridende og regionalt samarbejde;
54. opfordrer indtrængende Kommissionen til at fremme og støtte udarbejdelsen af "venskabsby"-programmer på kommunalt plan og støtte alle foranstaltninger til fremme af etablering af netværk mellem de forskellige aktører i EU-landene og SAP-landene;
55. kræver omgående drøftelser mellem alle relevante politiske aktører om Kosovos status og ser frem til et udbytterigt resultat af disse drøftelser;
56. opfordrer indtrængende landene på det vestlige Balkan til at vedtage og gennemføre EU's adfærdskodeks om våbeneksport;
57. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, medlemsstaternes og kandidatlandenes regeringer og parlamenter, alle regeringer og parlamenter i regionen, EU's koordinator for stabilitetspagten, EU's særlige repræsentanter i regionen, FN's særlige repræsentant i Kosovo (UNMIK), OSCE samt Europarådet.